

Fagbeskrivelser - Jura

STO BA-jur 2013

Den Juridiske Bacheloruddannelse

1. – 3. semester

NOTAT

Disse fagbeskrivelser omfatter undervisnings- og eksamensudbud for ordinære studerende på følgende semestre:

1. semester: Efteråret 2013, 2014

2. semester: Foråret 2014

3. semester: Efteråret 2014

Opdateret den 31. oktober 2014

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Uddannelsens obligatoriske moduler og de enkelte fag.....	3
3. De enkelte fag	5
3.1. Uddannelsens 1. semester.....	5
3.1.1. Juridisk metode, 5 ECTS	5
3.1.2. Statsorganerne, 5 ECTS	7
3.1.3. Aftaleret, 10 ECTS	9
3.1.4. Erstatningsret, 10 ECTS	11
3.2. Uddannelsens 2. semester.....	13
3.2.1. Folkeret og statsforfatningsret (grundrettigheder), 10 ECTS.....	13
3.2.2. Strafferet og straffeprocess, 10 ECTS	15
3.2.3. Familieret og arveret, 10 ECTS	17
3.3. Uddannelsens 3. semester.....	19
3.3.1. Forvaltningsret, 10 ECTS	19
3.3.2. Civilproces, 10 ECTS	21
3.3.3. Retsvidenskabsteori, 10 ECTS	23
4. Fagbeskrivelsens begreber	25
4.1. Viden	25
4.2. Færdigheder/kompetencer	25
5. Ikrafttræden og retlig status.....	26

1. Indledning

Fagbeskrivelsen er en gennemgang af de fag, som du møder i løbet af din studietid. Under hvert fag kan du finde alle de oplysninger, du har brug for:

- fagets engelske navn
- hvilket modul faget er placeret under
- fagets pensum
- hvordan faget afvikles (undervisningsformen)
- fagets læringsmål (hvilken viden, du skal opnå, hvad du skal opnå færdigheder i og hvilke kompetencer, faget giver dig)
- hvem der er fagansvarlig

Fagbeskrivelsen og dermed pensum er først endelig 3 uger før semesterstart!

Som udgangspunkt dækker et fag på 10 ECTS over en tidsmæssig studiebelastning på ca. 270 timer. Disse timer er dels skemalagt undervisning (forelæsninger, holdundervisning, temaseminarer osv.) og egne læreprocesser (tilegnelse af litteratur (pensum), finde og gennemgå relevante domme, arbejde med relevant lovmateriale, fremskaffe supplerende litteratur, og ikke mindst at deltage i studie- og læsegrupper, deltage i relevante temaseminarer og fagarrangementer). Du må forvente at skulle anvende ca. 2 timer til forberedelse for hver forelæsningstime og ca. 1 time for hver holdundervisningstime. Jo længere, du kommer hen i studiet, jo mere skal du selv tage ansvar for din læring. Det vil sige, at det forventes, at du i stadig højere grad selv kan strukturere din læring og for eksempel selv finde de retskilder, du har brug for.

Bagerst i fagbeskrivelsen findes uddybende definitioner på begreberne viden, færdigheder og kompetencer, som de anvendes her.

Uddannelsens faglige profil og formål kan ses i studieordningen.

Undervisnings- og eksamensform fremgår af moduloversigt og fagbeskrivelser.

2. Uddannelsens obligatoriske moduler og de enkelte fag

De obligatoriske juridiske fagelementer er i henhold til studieordningens § 8 defineret således:

MODUL	FAG	ECTS	SEM.	EKSAMEN
Alment modul	Juridisk metode	5	1.	Skriftlig 2-timers kortsvars eksamen
	Retsvidenskabsteori	10	3.	Skriftlig 5-timers eksamen
Offentligretligt modul	Statsorganerne	5	1.	Projektprøve
	Statsforfatningsret (grundrettigheder)	5	2.	Skriftlig 5-timers eksamen
	Folkeret	5	2.	
	Strafferet og straffeproses	10	2.	Skriftlig 5-timers eksamen
	Forvaltningsret	10	3.	Skriftlig 5-timers eksamen
	EU-ret	10	4.	Projektprøve
	Erhvervsregulering	10	5.	Mundtlig eksamen
Formueretligt modul	Familieret og arveret	10	2.	Skriftlig 5-timers eksamen
Formueret I	Erstatningsret	20	1.	Skriftlig 5-timers eksamen (10 ECTS) + Mundtlig eksamen (10 ECTS)
	Aftaleret			
Formueret II	Køberet	20	4.	Skriftlig 5-timers eksamen (10 ECTS) + Mundtlig eksamen (10 ECTS)
	Obligationsret I			
	Indledende tingsret			
	International privatret			
Formueret III	Obligationsret II	20	5.	Skriftlig 5-timers eksamen (10 ECTS) + Mundtlig eksamen (10 ECTS)
	Konkursret/ rekonstruktion			
	Eksekutionsret			
	Panteret			
	Selskabsret	10	6.	Mundtlig eksamen
Procesretligt modul	Civilproces	10	3.	Skriftlig 3-timers eksamen
Valgfag	Valgfag	10	3.	Eksamensformen for det enkelte valgfag fremgår af fagbeskrivelsen

Bachelorprojekt	Bachelorprojekt	10	6.	Projektprøve
------------------------	-----------------	----	----	--------------

I tvivlstilfælde er studieordningen altid gældende.

3. De enkelte fag

3.1. Uddannelsens 1. semester

3.1.1. Juridisk metode, 5 ECTS

Fagets navn:	Juridisk metode
Fagets engelske navn:	Legal methodology
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Alment modul
Fagansvarlig:	Carsten Munk-Hansen
Underviser:	Birgitte Krejsager og Jesper Lindholm

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende færdigheder.
- Grundlæggende retskildeteori.
- Fremherskende fortolkningsmetoder.
- Juridisk metodes alogiske karakter.
- Betydningen af retsområdernes værdigrundlag.
- Forskellig vægtning af retskildematerialer.
- Grundlæggende juridisk argumentation.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for metodisk terminologi,
- søge retskildemateriale,
- tolke retskildemateriale,
- vægte og afveje retskildemateriale og hensyn, og
- redegøre for grundlaget for den retlige beslutning.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- grundlæggende redegøre for metodiske tilgange til løsning af retlige problemstillinger,
- identificere og kvalificere retligt relevante fakta,
- søge retskildemateriale metodisk til brug for løsningen, herunder at kortlægge, analysere og vurdere skrevne retsregler, retsafgørelser mv.,
- redegøre for retslitteraturens betydning og analysere og vurdere en juridisk argumentation, og
- med støtte i den grundlæggende metodiske viden senere at udvikle kompetencer til dybere analyser af retsskabelsen, retsvidenskabelig erkendelse og retlige løsningsmodeller af enhver problemstilling.

Pensum¹ i faget er:

- Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011. (fås som bog, e-bog, eller 30 dages on-line)
- Carsten Munk-Hansen: Om at skrive juridisk. (pdf dokument)
- Kompendium.
- Domme.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 2-timers skriftlig kortsvars eksamen. Det er ikke tilladt at benytte nogen form for hjælpemidler til denne eksamen. Eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 8 x 4 timer	= 32 timer
Forelæsninger, 1 x 2 timer	= 2 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 70 timer
Eksamensforberedelse	= 31 timer
I alt	= 135 timer

---

¹ Tidligere pensum i efteråret 2013: Jens Evald; Retskilderne og den juridiske metode, 2. udgave, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2000.

3.1.2. Statsorganerne, 5 ECTS

Fagets navn:	Statsorganerne
Fagets engelske navn:	State institutions
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Sten Bønsing
Underviser:	Line Bune Juhl
Diverse:	Faget er projektbaseret og de studerende skal udarbejde et projekt gruppevis.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- De øverste statsorganer, dvs. regeringen, folketinget og domstolenes forfatningsretlige stilling, såvel organisatorisk som funktionelt, disses beføjelser, procedurer og begrænsninger, der følger af grundloven, samt kompetencefordelingen mellem organerne.
- Udarbejdelse af en fagligt funderet præsentation af juridisk stof, i almindelighed som en præsentation af gældende ret på et afgrænset retsområde.
- Projektarbejde i grupper.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for grundlæggende begreber og terminologi inden for den institutionelle del af statsforfatningsretten,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser og afgørende retspraksis,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- vælge og afgrænse et emne, finde kildemateriale og på baggrund heraf beskrive og analysere et juridisk emne,
- formulere sig klart og velstruktureret såvel skriftligt som mundtligt med anvendelse af korrekt terminologi,
- igangsætte og gennemføre fagligt samarbejde, og
- opstille målsætninger og evaluere eget og andres arbejde.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- forstå gældende ret vedrørende statsorganerne,
- videreformidle denne indsigt til andre under anvendelse af korrekt terminologi,
- undersøge og analysere retsstillingen på et udvalgt retsområde og redegøre for dette i en samlet skriftlig fremstilling, og
- indgå i gruppearbejde.

Pensum i faget er:

- Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen: Dansk Statsret, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2012.
- Udvalgte tekster om gruppearbejde og udarbejdelse af skriftlige projekter.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig gruppeeksamen med udgangspunkt i det udarbejdede projekt. De studerende vil blive individuelt bedømt. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 9 x 2 timer	= 18 timer
Forelæsninger (øvelsesopgaver), 3 x 2 timer	= 6 timer
Forelæsninger (intro til projekt), 1 x 6 timer	= 6 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 36 timer
Øvelsesopgaver, 3 x 5 timer	= 15 timer
Projektudarbejdelse, vejledning og eksamensforberedelse	= 54 timer
I alt	= 135 timer

3.1.3. Aftaleret, 10 ECTS

Fagets navn:	Aftaleret
Fagets engelske navn:	Law of Contract
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Undervisere:	Lars Bo Langsted, Louise Faber, Marie Jull Sørensen og Gitte Slotved

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende elementer og tankegange i aftaleretten.
- Regler og principper for aftaleindgåelse.
- Lovbestemte og ulovbestemte gyldighedsregler inden for formueretten.
- Formuerettens fuldmagtsregler.
- Fortolkning af aftaler.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- formulere sig klart og velstruktureret om aftaleretlige spørgsmål,
- anvende korrekt juridisk terminologi,
- redegøre for indholdet af aftaleretlige regler og
- identificere aftaleretlige problemer og anvende aftaleretlige regler på konkrete tilfælde.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- identificere aftaleretlige problemer,
- kvalificere aftaleretlige problemer, og
- begrunde den juridiske løsning af aftaleretlige spørgsmål.

Pensum i faget er:

- Bernhard Gomard, Hans Viggo Godst Pedersen og Anders Ørgaard: Almindelig kontraktsret, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2012.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig eksamen og ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen med faget erstatningsret. Mundtlig eksamen er med ekstern censur og skriftlig eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 6 x 3 timer	= 18 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 72 timer
Holdundervisning, 3 x 3 timer	= 9 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 28 timer
Studenterinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Øvelsesopgaver, 2 x 7,5 timer	= 15 timer
Eksamensforberedelse, mdt. eksamen	= 62 timer
Eksamensforberedelse, skr. eksamen	= 62 timer
I alt	= 270 timer

3.1.4. Erstatningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Erstatningsret
Fagets engelske navn:	Tort Law
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Undervisere:	Lars Bo Langsted, Louise Faber, Marie Jull Sørensen og Gitte Slotved

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende elementer og tankegange i erstatningsretten.
- Regler og praksis om erstatning uden for kontraktforhold.
- Betingelse, der skal opfyldes, for at skadevolder bliver ansvarlig for en skade.
- Betingelser for at blive ansvarlig for andres fejl.
- Virkningen af skadelidtes egen skyld.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- formulere sig klart og velstruktureret om erstatningsretlige spørgsmål,
- anvende korrekt juridisk terminologi,
- redegøre for indholdet af erstatningsretlige regler og
- identificere erstatningsretlige problemer og anvende erstatningsretlige regler på konkrete tilfælde

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- identificere erstatningsretlige problemer,
- kvalificere erstatningsretlige problemer, og
- begrunde den juridiske løsning af erstatningsretlige spørgsmål.

Pensum i faget er:

- Bo von Eyben og Helle Isager: Lærebog i erstatningsret, 7. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig eksamen og ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen med faget aftaleret. Mundtlig eksamen er med ekstern censur og skriftlig eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 90 timer
Holdundervisning, 4 x 3 timer	= 12 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 30 timer
Studererinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Øvelsesopgaver 2 x 7,5 time	= 15 timer
Eksamensforberedelse, mdt. eksamen	= 44 timer
Eksamensforberedelse, skr. eksamen	= 45 timer
I alt	= 270 timer

3.2. Uddannelsens 2. semester

3.2.1. Folkeret og statsforfatningsret (grundrettigheder), 10 ECTS

Fagets navn:	Folkeret og statsforfatningsret (grundrettigheder)
Fagets engelske navn:	Public International Law and Fundamental Rights
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det offentligtretlige modul
Fagansvarlig:	Jesper Lindholm
Underviser:	Jesper Lindholm m.fl.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Folkerettens almindelige del, herunder dens historie, retskilder, retssubjekter, begreber og grundprincipper.
- De vigtigste internationale institutioner og folkeretlige instrumenter.
- Folkerettens specielle del – herunder traktatret, spørgsmålet om jurisdiktion og immunitet, forholdet mellem folkeret og national ret samt andre udvalgte emner.
- Individets grundlæggende rettigheder efter Grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), herunder emnerne kilder og status, fortolkning og begrænsninger samt centrale rettigheder.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for folkeretten samt reglerne om forfatnings- og menneskerettens grundlæggende rettigheder,
- beskrive de vigtigste folkeretlige og menneskeretlige instrumenter,
- redegøre for folkerettens, forfatningsrettens og menneskerettens grundbegreber,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger til folkeretten, Grundloven og EMRK,
- afgøre og vurdere relevante faktuelle og retlige spørgsmål inden for faget ved brug af juridisk metode,
- analysere reglernes indhold og argumentere for valg af retskilde,
- identificere og afgøre processuelle og materielle spørgsmål,
- afgøre de retlige konsekvenser af en overtrædelse af principper,
- redegøre for håndhævelse, og
- anvende korrekt folkeretlig, forfatningsretlig og menneskeretlig terminologi.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- kunne kortlægge, analysere og vurdere lovgivning, retskilder og retslitteratur inden for folkeret og grundlæggende rettigheder (Grl. og EMRK) på dansk,
- fremkomme med begrundede udsagn om, hvad der er gældende ret i folkeretten og vedrørende individets grundlæggende rettigheder, herunder analysere og vurdere en juridisk argumentation,
- vurdere, fortolke og formulere retlige instrumenter om folkeret og individets grundlæggende rettigheder under hensyntagen til relevante retsregler,

- kunne identificere og formulere problemstillinger inden for folkeretten og individets grundlæggende rettigheder, vælge relevante løsninger og begrunde disse, og
- kunne formidle sin indsigt over for både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt skriftligt sprog.

Pensum i faget er:

- Peter Germer: Indledning til folkeretten, 4. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2010.
- Jens Elo Rytter: Individets grundlæggende rettigheder, 1. udg., Karnov Group Forlag, 2013 (1. udg. er blå – den hvide udgave er en foreløbig udgave).

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen. Eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 2 timer (folkeret)	= 20 timer
Forelæsninger, 13 x 2 timer (statsforfatningsret)	= 26 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 94 timer
Studererinstruktioner, 8 x 2 timer	= 16 timer
Forberedelse (studererinstruktioner)	= 16 timer
Øvelsesopgaver 8 x 5 timer	= 40 timer
Eksamensforberedelse	= 40 timer
I alt	= 252 timer

3.2.2. Strafferet og straffeprocess, 10 ECTS

Fagets navn:	Strafferet og straffeprocess
Fagets engelske navn:	Criminal Law and Criminal Procedure
Samlæsning:	2. semester Jura og 4. semester Jura
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Underviser:	Lars Bo Langsted, Maria Porsborg, Jesper Nikolajsen, Merete Dresager og Jakob Herborg

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Formål med at foretage kriminalisering af en given adfærd.
- De strafferetlige reglers opbygning.
- De grundlæggende ansvarsbetingelser, herunder legalitetsprincippet.
- Forsøg, medvirken, tilregnelighed, tilregnelighed, forældelse og straffrihedsgrundene.
- Virksomhedsansvar.
- Udstrækningen af dansk straffemyndighed samt anvendelsen af reglerne i tid.
- De strafferetlige sanktioner og principper for straffastsættelse.
- Udvalgte dele af straffelovens specielle del (de enkelte forbrydelser).
- Grundlæggende straffeprocessuelle regler og principper.
- De straffeprocessuelle reglers formål og funktion.
- Reglerne om tvangsindgreb, tiltalefrafald og tiltalerejsning.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- fortolke straffebestemmelser med inddragelse af alle de retskilder, som er relevante for den pågældende bestemmelse,
- anvende straffelovens almindelige del,
- redegøre for og reflektere over de grundlæggende betingelser for strafferetligt ansvar og de strafprocessuelle principper, og
- afgøre hvilke straffebestemmelser, der skal anvendes.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- kvalificere og identificere straffeprocessuelle problemer,
- finde/søge information, forholde sig kritisk og selvstændigt til strafferetten og sætte strafferetten i en bredere samfundsmæssig kontekst,
- anvende de almindelige bestemmelser på enhver straffebestemmelse,
- formulere sig klart og velstruktureret om strafferetlige spørgsmål, og
- anvende korrekt strafferetlig terminologi.

Pensum i faget er:

- Gorm Toftegaard Nielsen: Strafferet 2 – sanktioner, 3. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2009.
- Gorm Toftegaard Nielsen: Straffesagens gang, 5. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011.
- Knud Waaben og Lars Bo Langsted: Strafferettens almindelige del I – ansvarslæren, 5. udg. v./ Lars Bo Langsted, Karnov Group, 2011.
- Knud Waaben: Strafferettens Specielle del, 6. udg. v./ Lars Bo Langsted, Karnov Group, 2014.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 22 x 3 timer	= 66 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 80 timer
Holdundervisning, 14 x 2 timer	= 28 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 48 timer
Øvelsesopgaver 2 x 5 timer	= 10 timer
Eksamensforberedelse	= 36 timer
I alt	= 270 timer

3.2.3. Familieret og arveret, 10 ECTS

Fagets navn:	Familieret og arveret
Fagets engelske navn:	Family Law and Law of Succession
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Marianne Holdgaard
Underviser:	Marianne Holdgaard m.fl.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Familieretlige og arveretlige grundbegreber.
- Reglerne om ægteskabet og registreret partnerskabs indgåelse og opløsning.
- Retsforholdet mellem ægtefæller.
- Aftaler mellem ægtefæller.
- Formueordninger og bodelingen mellem ægtefæller.
- Retsforholdet mellem ugifte samlevende.
- Forsikringer og pensionsrettigheders behandling ved skilsmisse og død.
- Børns retsstilling i relation til forældremyndighed, samvær og bopæl.
- Børns forsørgelse og adoption.
- Reglerne om tvangsarv og den legale arveret.
- Reglerne om testationsretten.
- Reglerne om uskiftet bo, arvehenstand samt livs- og døds-gaver.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for familie- og arveretlige regler,
- identificere og kvalificere familie- og arveretlige spørgsmål i konkrete sagsforløb,
- vurdere og analysere familie- og arveretlige problemer i relation til konkrete sager,
- argumentere, vurdere og konkludere på forskellige mulige juridiske løsninger af konkrete problemstillinger i konkrete sagsforløb,
- formulere sig klart og velstruktureret om familie- og arveretlige spørgsmål, og
- anvende korrekt familie- og arveretlig terminologi.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- kunne kortlægge, analysere og vurdere lovgivning, retskilder og retslitteratur inden for dansk familie- og arveret,
- fremkomme med begrundede udsagn om, hvad der er gældende ret i familie- og arveret, herunder analysere og vurdere en juridisk argumentation,
- vurdere, fortolke og formulere familie- og arveretlige aftaler under hensyntagen også til andre relevante retsregler som for eksempel aftaleretten,
- kunne identificere og formulere problemstillinger inden for familie- og arveretten samt vælge relevante løsninger og begrunde disse,
- analysere og vurdere relevante familie- og arveretlige regler og deres økonomiske

- konsekvenser for eksempelvis ægtefæller og ugifte samlevende,
- kunne formidle sin indsigt over for både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt skriftligt sprog, og
  - kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.

Pensum i faget er:

- Rasmus Kristian Feldthusen og Linda Nielsen: Arveretten, 4. udg., Gjellerup/Gads Forlag, 2014.
- Ingrid Lund-Andersen og Irene Nørgaard: Familieret, 2. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2012.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers case-baseret skriftlig eksamen. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 12 x 3 timer	= 36 timer
Forelæsninger, 1 x 4 timer	= 4 timer
Forelæsninger, 3 x 2 timer	= 6 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 92 timer
Holdundervisning, 12 x 3 timer	= 36 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 36 timer
Studenterinstruktion, 9 x 2 timer	= 18 timer
Forberedelse (studenterinstruktion)	= 27,5 timer
Øvelsesopgaver 2 x 2,5 timer	= 5 timer
Eksamensforberedelse	= 35 timer
I alt	= 295,5 timer

3.3. Uddannelsens 3. semester

3.3.1. Forvaltningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Forvaltningsret og arbejdsmarkedsret.
Fagets engelske navn:	General Administrative Law and Labor Market Law
Samlæsning:	Samlæst mellem Erhvervsjura 3. semester og Jura 3. semester
Fagets modultilknytning:	Offentligretligt modul
Fagansvarlig:	Sten Bønsing
Underviser:	Sten Bønsing, Trine Schultz og John Klausen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Den almindelige forvaltningsrets og arbejdsmarkedsrettens begreber og videnskabelige problemstillinger.
- De retsregler, der gælder for myndigheder i deres indbyrdes forhold og over for borgerne samt dertilhørende retskilder.
- Betydningen af forskellige regeltyper.
- Forvaltningsorganers (herunder kommunale organers) funktioner, organisation og opbygning.
- Betydning af forskellige organiseringer og kompetencefordeling.
- Det kommunale styrelsessystem i grundtræk (organisationen, opbygning mv.)
- Forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler.
- De indholdsmæssige krav til forvaltningsafgørelser.
- Kommunalfuldmagten, dens baggrund og begrundelse.
- Forvaltningsmyndigheders erstatningsansvar.
- Reglerne om tilbagekaldelse af forvaltningsafgørelser.
- Prøvelsessystemerne ved rekurs, ombudsmanden, kommunaltilsyn og domstolene.
- Den almindelige forvaltningsrets kombination og forhold til specielle forvaltningsretlige discipliner (konkret arbejdsmarkedsretten).
- Socialforvaltningsretlige begreber og videnskabelige problemstillinger.
- Socialrettens opbygning og funktion samt reglernes karakteristika.
- De særlige socialretlige sagsbehandlingsregler og forholdet til den almindelige forvaltningsret.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- afgøre og vurdere forvaltningsretlige spørgsmål,
- redegøre for forvaltningsretlige regler,
- analysere reglernes indhold og argumentere for valg af retskilde,
- identificere og afgøre om indholdsmæssige krav til forvaltningsafgørelse (hjemmel, magtfordrejning mv.) er iagttaget.
- Afgøre om sagsbehandlingsregler konkret er overtrådt og angive relevante argumenter af betydning for vurderingen heraf, samt de retlige følger,

- Afgøre de retlige konsekvenser af en overtrædelse af forvaltningsregler,
- Redegøre for relevant prøvelsesmuligheder,
- Anvende arbejdsmarkedsretlige begreber og terminologi, og
- Identificere arbejdsmarkedsretlige problemstillinger og anvende de relevante retskilder til at løse disse.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- Anvende juridisk metode på forvaltningsretlige og arbejdsmarkedsretlige spørgsmål,
- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger til forvaltningsretlige og arbejdsmarkedsretlige regler,
- Formulere sig klart og velstruktureret om forvaltningsretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt forvaltningsretlig terminologi,
- Fremkomme med begrundede udsagn om, hvad der er gældende ret i forvaltningsret,
- Håndterer forholdet mellem almindelige forvaltningsretlige regler og specielle forvaltningsretlige regler, og

Give et kvalificeret bud på, hvordan relevante prøvelsesorganer vil afgøre konkrete sager.

Pensum i faget er:

- Sten Bønsing: Almindelig forvaltningsret, 3. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013.
- Kompendium i arbejdsmarkedsret, 2014.
- Undervisningsmateriale, der offentliggøres på Moodle til de enkelte undervisningsgange.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers case-baseret skriftlig eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, Alm forvaltningsret 15 x 3 timer	= 48 timer
Forelæsninger, Arbejdsmarkedsret 5 x 3 timer	= 15 timer
Forberedelse (forelæsning – alm. forvaltningsret – 15 x 6)	= 96 timer
Forberedelse (forelæsning – Arbejdsmarkedsret – 5 x 6)	= 30 timer
Øvelsesundervisning (alm. forvaltningsret), 10 x 2 timer	= 20 timer
Øvelsesundervisning (arbejdsmarkedsret), 2 x 2 timer	= 4 timer
Forberedelse (øvelsesundervisning, alm. forvaltningsret)	= 40 timer
Forberedelse (øvelsesundervisning, arbejdsmarkedsret)	= 8 timer
Øvelsesopgaver 3 x 5 timer	= 15 timer
Eksamensforberedelse	= 20 timer
I alt	= 296 timer

3.3.2. Civilproces, 10 ECTS

Fagets navn:	Civilproces
Fagets engelske navn:	Civil Procedure
Samlæsning:	Samlæst mellem Jura 3. semester og Jura 7. semester
Fagets modultilknytning:	Det procesretlige modul
Fagansvarlig:	Søren Sandfeld Jakobsen
Underviser:	Karina Søndergaard Jensen og Bjarke Stig Andersen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Domstolssystemets opbygning og aktører
- Menneskerettigheder og EU-ret i civilprocessen
- Dispositions- og forhandlingsprincippet
- Domstolenes saglige og stedlige kompetence
- Domstolenes internationale kompetence
- Kumulation, gruppesøgsmål mv.
- Sagsbehandlingen i første instans
- Udeblivelse
- Småsags- og inkassoproses
- Anke og kære
- Bevisførelse, herunder edition og sagkyndig medvirken
- Sagsomkostninger
- Retskraft
- Voldgift

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- Identificere, kvalificere og vurdere civilprocessuelle spørgsmål
- Redegøre for indholdet af civilprocessuelle regler, herunder både nationale og internationale civilprocessuelle regler
- Håndtere civilprocessuelle problemer
- Formulere sig klart og velstruktureret om procesretlige spørgsmål og anvende korrekt procesretlig terminologi
- Argumentere og konkludere vedrørende forskellige mulige juridiske løsninger af konkrete problemstillinger i sagsforløbet

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- Identificere, kvalificere og vurdere civilprocessuelle spørgsmål
- Redegøre for indholdet af civilprocessuelle regler, herunder både nationale og internationale civilprocessuelle regler
- Håndtere civilprocessuelle problemer
- Formulere sig klart og velstruktureret om procesretlige spørgsmål og anvende korrekt procesretlig terminologi

Argumentere og konkludere vedrørende forskellige mulige juridiske løsninger af konkrete problemstillinger i sagsforløbet

Pensum i faget er:

- Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen & Lasse Højlund Christensen: Den Civile Retspleje, 2. udgave, Pejus 2010
- Eventuelt yderligere materiale vil blive gjort tilgængeligt på Moodle

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en skriftlige 3-timers eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 20 x 2 timer	= 40 timer
Forberedelse	= 80 timer
Timer til forberedelse af cases mv	= 50 timer
Eksamensforberedelse	= 100 timer
I alt	= 270 timer

3.3.3. Retsvidenskabsteori, 10 ECTS

Fagets navn:	Retsvidenskabsteori
Fagets engelske navn:	Legal Theories
Samlæsning:	Samlæst mellem Erhvervsjura 3. semester og Jura 3. semester
Fagets modultilknytning:	Alment modul
Fagansvarlig:	Carsten Munk-Hansen
Underviser:	Carsten Munk-Hansen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Almen videnskabsteori, herunder ontologi og epistemologi
- Retlige teorier i videnskabsteoretisk perspektiv
- Forskelle i retsteoretiske retninger
- Grundlag for retlig erkendelse
- Forekomst og værdi af retskildemateriale
- Retsdogmatiske ideologiers betydning for valg af retskildemateriale, retskildematerialets anvendelse og retlig argumentation

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- Redegøre for videnskabsteoretiske og retsvidenskabsteoretiske tanker
- Vurdere og analysere teoretiske tanker
- Søge, finde og analysere retskildemateriale
- Identificere spørgsmål af betydning for retskilders værdi
- Afgøre de retlige konsekvenser af analyserne
- Anvende en korrekt terminologi

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

Redegøre for videnskabs- og retsteoretiske tanker, herunder

- Identificere disse samt de identificere de behov, der søges opfyldt
- Identificere, analysere og beskrive konsekvenser af teorier
- Kritisk redegøre for indholdet af teorier
- Finde, analysere og anvende retskildemateriale, herunder
- Identificere eksistens og forekomst og beskrive dette
- Fremkomme med begrundede analyser af indholdet af dette
- Kritisk vurdere og præcist formulere betydningen heraf

- Beskrive det mulige omfang af retskildemateriale på et givet område
- Kunne formidle sin indsigt overfor både fagfæller og ikke-specialister i et korrekt skriftligt sprog

Pensum i faget er:

- Carsten Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen. Eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger 14 x 3 timer	= 42 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 147 timer
Søgeøvelser	= 25 timer
Eksamensforberedelse	= 35 timer
I alt	= 249 timer

4. Fagbeskrivelsens begreber

4.1. Viden

I beskrivelsen af modulerne defineres *"viden"* som: *"Den faglige faktuelle og teoretiske viden den studerende opnår."*

Ved beskrivelse af uddannelsens moduler indeholder punktet viden således de fag, som det pågældende modul omfatter. Det nærmere indhold af de fag, som der er i modulet, fremgår af fagets beskrivelse.

Ved fagbeskrivelserne indeholder punktet viden en beskrivelse af de overordnede emner, som der undervises i det pågældende fag. Viden definerer således det forståelses- og refleksionsniveau, som den studerende skal opnå vedrørende fagets begreber, teorier, metoder, praksis og videnskabelige problemstillinger.

4.2. Færdigheder/kompetencer

I beskrivelsen af modulerne og fagene defineres *"færdigheder/kompetencer"* som: *"Den studerendes centrale kunnen eller anvendelsen af faget"*.

Ved beskrivelse af uddannelsens moduler indeholder punktet færdigheder/kompetencer, en beskrivelse af det, som den studerende forventes at kunne anvende den opnåede viden til i en konkret kontekst. Dette svarer til de færdigheder/kvalifikationer, den studerende skal demonstrere at have opnået til eksamen.

Ved de juridiske fag vil punktet færdighed således typisk forudsætte korrekt anvendelse af det pågældende fags juridiske begreber og terminologi, samt kunne anvende den juridiske metode på de videnskabelige problemstillinger, der knytter sig til det enkelte fag.

Punktet færdigheder/kompetencer beskriver tilsammen det ønskede læringsudbytte af uddannelsen. Ved de juridiske fag vil færdigheder/kompetencer derfor kunne beskrives således, at viden og færdighederne/kompetencer udgør de byggesten af forskellig art, som den kompetente jurist bringer i spil i alle sammenhænge, hvor der er behov for juridisk bistand.

5. Ikrafttræden og retlig status

Denne modul og fagbeskrivelse er udarbejdet i henhold til studieordningen for den juridiske bacheloruddannelse 2013, vedtaget af Juridisk studienævn og efterfølgende godkendt af dekanen. Modul og fagbeskrivelsen er en del af studieordningen og har fuldt ud virkning for studerende, der er indskrevet under den juridiske studieordning for 2013.